
[2007-21-RE](#)

CAUSA 2007-21-RE

Número de registre 256-2007. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL 12 DE NOVEMBRE DEL 2007

BOPA núm. 98, del 21 de novembre del 2007

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 30 de maig del 2007, per la representació processal del Sr. Alfred Tuneu Rouquel, mitjançant el qual interposa recurs d'empara per haver-se produït una presumpta vulneració de diversos drets fonamentals en el marc de la causa TC 036-2/07, i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs i que en el seu dia dicti la corresponent resolució "1.- Declarant la vulneració dels drets fonamentals invocats pels motius principals i subsidiaris expressats al cos del present escrit; 2.- Declarant la nul·litat de les actuacions policials referides així com els Autes acordant les intervencions telefòniques i, per via de conseqüència de les declaracions efectuades pel meu defensat davant la Policia i la Batllia; 3.- Declarar la responsabilitat del servei de policia i del poder judicial de l'Estat en l'error comès, tal com propugna l'article 92.2 a fi de que pugui ser exigible davant la jurisdicció ordinària";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 21 de juny del 2007;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 7 de setembre del 2007 que va admetre a tràmit la causa, sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat per la part recurrent;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Herrero de Miñón;

Antecedents

Primer

El 3 d'agost del 2006, basant-se en un informe del Servei de Policia, es van incoar diligències prèvies per uns presumptes delictes de tràfic i consum de productes estupefaents, cocaïna i haixix, afectant entre d'altres, el Sr. Alfred Tuneu Rouquel.

En el marc d'aquestes diligències prèvies, mitjançant aute de la mateixa data, el batlle de guàrdia, va acordar la intervenció del telèfon del Sr. Alfred Tuneu Rouquel per un període de 60 dies. El període d'intervenció es va prorrogar de 60 dies més, successivament dues vegades.

Segon

El 29 de març del 2007, mitjançant un aute de processament, el batlle instructor de la causa va elevar les diligències prèvies a sumari.

Tercer

El 12 d'abril del 2007, la representació processal del Sr. Alfred Tuneu Rouquel “a l'empara del que disposa l'article 41.1 de la Constitució, l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, l'article 6 de la Llei qualificada de la Justícia i l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials, formulava incident de nul·litat d'actuacions judicials de l'article 10 de la Constitució en relació amb els drets fonamentals a la intimitat, i també, al secret de les comunicacions (articles 14 i 15 de la Constitució,) en base a les captacions d'imatge que va patir Alfred TUNEU ROUQUEL sense previ consentiment ni autorització judicial.”

Quart

El 7 de maig del 2007, el batlle instructor va desestimar aquest incident de nul·litat d'actuacions, per tal com, després d'una anàlisi completa i acurada dels fets, va considerar que les filmacions realitzades pel Servei de Policia de persones sospitoses de cometre algun delictes, no van vulnerar cap dret fonamental, perquè es van dur a terme en el marc d'una investigació policial per la comissió d'uns presumptes delictes greus i en zones públiques o espais oberts. Per tant, com sigui que aquesta captació d'imatges no és il·legítima, les resolucions relatives a la intervenció, escolta i control de les trucades rebudes i emeses no vulneren el dret fonamental al secret de les comunicacions.

El batlle instructor també desestima l'al·legació sobre la vulneració de diversos drets continguts en l'article 10 de la Constitució, ja que considera que arran de l'informe policial es va decidir autoritzar la intervenció de les trucades, però en aquells moments inicials de la investigació no es podia conèixer l'abast dels fets ni de les persones implicades i es van haver de realitzar moltes altres diligències d'instrucció per determinar la veritable extensió dels fets.

Cinquè

El 30 de maig del 2007, el recurrent va presentar un recurs d'empara en què manifestava que s'havien vulnerat els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució en relació amb els articles 14 i 15 de la Constitució.

Pel que fa al dret a la intimitat i a la pròpia imatge, el recurrent al·lega que no hi ha legislació en relació amb la captació d'imatges de persones, per tant, “Existeix una clara manca de norma certa i segura, que permeti al ciutadà accedir-hi, preveure-la i adequar la seva conducta d'acord amb dita

previsió que no permet als òrgans de l'Estat poder realitzar afectacions al dret a la intimitat mitjançant captacions de la imatge o el so". D'aquest fet se'n deriva que l'informe del Servei de Policia, que contenia aquestes captacions, és nul, com també ho són l'acte de la Batllia que autoritza les escoltes telefòniques i els actes successius, i els resultats obtinguts, com són les escoltes telefòniques mateixes i les declaracions fetes pel recurrent, ja que deriven indirectament de la prova il·lícita inicial. Segons el parer d'aquesta part, la connexió i relació entre unes i altres és suficientment evident.

Pel que fa al dret a la intimitat i al secret de les comunicacions, aquesta part manifesta, en primer lloc, que la mesura d'intervenció de les comunicacions s'ha adoptat analògicament en la fase de les diligències prèvies, quan en cas que els fets siguin clarament constitutius de delictes, s'havia d'haver instruït un sumari, moment en què la ingerència de l'Estat hagués estat legalment emparada. Per tant, s'ha vulnerat el principi de legalitat i de reserva de Llei qualificada. En segon lloc, que hi ha una manca de certesa i de seguretat de la norma aplicada analògicament.

Pel que fa a la vulneració del dret a la jurisdicció, el recurrent considera que s'han incomplert les normes processals relatives a les diligències prèvies amb afectació al procés degut, al judici de durada raonable i al dret a la defensa. Aquesta part critica l'actuació policial que a l'empara de les diligències prèvies no ha impedit l'existència de suposats delictes i l'actuació judicial que durant 8 mesos ha permès una investigació dels poders públics allunyada de qualsevol de les garanties processals que atorga un sumari.

Per acabar, aquesta part demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs, que declari la vulneració dels drets fonamentals al·legats, que declari la nul·litat de les actuacions policials esmentades així com els actes objecte de recurs i les declaracions efectuades pel recurrent davant el Servei de Policia i davant la Batllia i que declari la seva responsabilitat en l'error comès.

Sisè

El 21 de juny del 2007, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què considerava que pel que fa al dret a la intimitat i a la pròpia imatge, no hi havia hagut cap intromissió il·legítima en l'esfera de la vida privada del recurrent, perquè el dret de l'article 14 de la Constitució consisteix en impedir l'obtenció, la reproducció o la publicació de la pròpia imatge per un tercer no autoritzat. En el cas que ens ocupa, en el marc d'una investigació penal, el Servei de Policia sense previ advertiment pot fotografiar o gravar imatges de persones en llocs públics o en espais privats però oberts al públic, excepte els estrictament reservats.

Pel que fa al dret a la intimitat i al secret de les comunicacions, el Ministeri Fiscal esmenta les fases

diverses del procés penal i considera que els autes que autoritzen els controls telefònics no vulneren cap dret fonamental, ja que el jutge d'instrucció valora el judici d'idoneïtat, el judici de necessitat i el judici de proporcionalitat de la mesura.

Pel que fa als drets continguts a l'article 10 de la Constitució, el Ministeri Fiscal recorda que la fase inicial d'instrucció no pot quedar al caprici de les parts, que no poden determinar quan i com han de finalitzar les diligències prèvies. El que cal analitzar és el contingut de les diligències practicades i la seva oportunitat. Correspon al jutge decidir sobre l'acabament d'aquesta fase inicial i la incoació, si s'escau, del sumari i aquesta funció del jutge no és interpretable per les parts.

Per tots aquests motius, el Ministeri Fiscal demana al Tribunal Constitucional que declari la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2007-21-RE per manca manifesta de contingut constitucional en les seves pretensions.

Setè

El 7 de setembre del 2007, el Tribunal Constitucional va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, la causa 2007-21-RE.

Vuitè

El 18 de setembre del 2007, la representació processal del Sr. Alfred Tuneu Rouquel va presentar un escrit d'al·legacions en què contestava a l'informe del Ministeri Fiscal i reproduïa les al·legacions i pretensions contingudes en el seu escrit d'empara.

Novè

El Ministeri Fiscal i la part recurrent van presentar, en temps i forma, els escrits de conclusions, en què es reproduïen les argumentacions respectives adduïdes en els seus escrits anteriors.

Fonaments jurídics

Les al·legacions del recurrent es ceneixen a tres punts: el dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, el dret a la intimitat, establert a l'article 14 de la Constitució i la inviolabilitat de les comunicacions telefòniques, prevista a l'article 15 de la Constitució.

Pel que fa a la vulneració del dret a la jurisdicció, tots els autes judicials en qüestió i especialment el del 7 de maig del 2007, que és el que lògicament ha d'entendre's com l'objecte del recurs, raona de manera expressa i detallada la desestimació de l'incident de nul·litat d'actuacions formulat pel recurrent, sense que en la seva argumentació es puguin detectar vicis que afectin als valors protegits en l'article 10 de la Constitució i, com a tal, susceptibles d'empara.

La duració de les diligències prèvies i la intervenció de les comunicacions per tres períodes de 60 dies no pot considerar-se excessiva per causa de la complexitat de la matèria. El fet que les diligències prèvies fossin elevades a sumari pel batlle, revela la necessitat i la utilitat d'aquestes investigacions; pel que fa al dret a la defensa, de les al·legacions del recurrent no se'n deriva una vulneració, ja que en cap cas ni en cap moment va ser-ne privat.

En rigor, la interposició del recurs d'empara només procediria sobre aquesta base, perquè en els supòsits dels articles 14 i 15 de la Constitució, també al·legats, la via processal oportuna per a la seva defensa és el procediment previst a l'article 41.2 de la Constitució. Aquesta via no ha estat esgotada, de fet ni tan sols iniciada, per tant, d'acord amb l'article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional l'empara no és procedent.

Segon

No obstant això, atès el fons de les al·legacions sobre l'article 14 esmentat, el recurrent parteix de concebre el dret a la intimitat i a la pròpia imatge com un dret absolut i només modulable mitjançant l'habilitació expressa d'una llei qualificada, en virtut de la seva interpretació de l'article 39 de la Constitució. Ara bé, l'article 14 de la Constitució que s'estima vulnerat, interpretat en la seva totalitat, garanteix contra les intromissions il·legítimes, i aquesta il·legimitat no pot predicar-se de les intervencions policials sota manament judicial per garantir altres valors comunitaris, com la pau social, consagrats a l'article 4 de la Constitució i sense els quals no es poden garantir els mateixos drets individuals.

Aquesta és la interpretació que ha donat la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans

sobre el dret a la intimitat, una de les projeccions de les quals és la pròpia imatge, i la que resulta de la literalitat de l'article 8 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, part integrant de l'ordenament andorrà en virtut de l'article 3.4 de la Constitució, que preveu la legitimitat de les intromissions en la intimitat "en la mesura que aquesta ingerència sigui prevista per la llei i que constitueixi una mesura que, en una societat democràtica, és necessària per a la seguretat nacional, la seguretat pública, el benestar econòmic del país, la defensa de l'ordre i la prevenció del les infraccions penals, la protecció de la salut o de la moral, o la protecció dels drets i les llibertats d'altri". La previsió legal està implícita en el article 40 del Codi de procediment penal, pel que fa a la resta, no sembla dubtós que la protecció d'aquests valors eren l'objectiu de les intromissions acordades per l'autoritat judicial, la proporcionalitat de les quals ha demostrat la seqüència dels fets, en el seu primer aute del 3 d'agost del 2006 i la seva previsió legal pot trobar-se, com va argüir el jutgador mateix, a l'article 226 del Codi de procediment penal.

Tercer

El mateix pot dir-se de les al·legacions sobre la vulneració de l'article 15, l'incís final del qual consagra el secret de les comunicacions "llevat el cas de manament judicial motivat". Precisament, l'aute del 3 d'agost del 2006 conté aquest manament i sembla suficientment motivat.

No són acceptables les al·legacions del recurrent sobre la improcedència d'aquestes mesures en la fase de diligències prèvies, tant per pura lògica, ja que les mesures en qüestió tendeixen a constatar l'existència d'un delictes, cosa prèvia a l'obertura d'una fase sumarial, com perquè així ho preveu expressament el Codi de procediment penal, la preconstitucionalitat cronològica del qual no suposa una inconstitucionalitat que com a tal no ha estat plantejada davant aquest Tribunal per les vies adequades i en el moment oportú.

El fet que, per raó de la seva cronologia, en aquesta norma no es contemplin literalment supòsits de comunicacions i imatges captades pel Servei de Policia, prèvia autorització judicial, no pot ser un obstacle a aquesta interpretació, com no ho ha sigut a la interpretació de normes similars en altres països democràtics de l'entorn d'Andorra, i aquesta interpretació es dedueix de les expressions generals de l'article 8 del Conveni esmentat.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Declarar que no s'ha vulnerat cap dels drets fonamentals objecte de recurs i desestimar l'empara sol·licitada per la representació processal del Sr. Alfred Tuneu Rouquel.

Segon

No condemnar en costes per no existir parts contràries.

Tercer

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Alfred Tuneu Rouquel, al president de la Batllia, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 12 de novembre del 2007.

Didier Maus

Carles Viver Pi-Sunyer

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón

Magistrat
